

ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਸੁਣ ਰਹੀ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ?

ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ
ਨਿਵਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ।

ਆਈਆਰਡੀਏ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ :

ਟੋਲ ਫ੍ਰੀ ਨੰ.: 155255

ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਓ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ
ਲਗਾਓ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਲਾਗੂ ਆਨ ਕਰੋ : complaints@irda.gov.in

ਸਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ

ਬੀਮਾ ਵਿਨਿਯਾਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਨ

INSURANCE REGULATORY AND
DEVELOPMENT AUTHORITY

ਨਿਮਾਇਤ ਬੀਮੇ ਦੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੀਮਿਤ ਦੀ ।

www.irda.gov.in

ਬੀਮਾ ਵਿਨਿਯਾਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਨ
INSURANCE REGULATORY AND
DEVELOPMENT AUTHORITY

ਬੀਮਾ ਮਧਿਅਸਥਾਂ
'ਤੇ ਪੁਸਤਿਕਾ

ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ

1. ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਬਾਰੇ	1
2. ਬੀਮਾ ਮਧਿਅਸਥ	2
3. ਅਕਸਰ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ	6
4. ਪਾਲਿਸੀਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਦਾ ਟੀ.ਏ.ਟੀ.	10
5. ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ	11

1. ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਬਾਰੇ

ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਵਿਨਿਯਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਨ (ਆਈਆਰਡੀਏ) ਦੁਆਰਾ **ਬੀਮਾ ਮਧਿਅਸਥਾਂ** 'ਤੇ ਇਕ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਿਕਾ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

2. ਬੀਮਾ ਮਧਿਅਸਥ

- ਬੀਮਾ ਇਕ ਜਟਿਲ ਉਤਪਾਦਨ ਹੈ ਜੋ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਪਾਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਮਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੀਮਾ ਸੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਮਧਿਅਸਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਬੀਮਾ ਏਜੰਟ (ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ) ਜਾਂ ਕੋਈ ਬੀਮਾ ਬ੍ਰੋਕਰ।
- ਬੀਮਾ ਮਧਿਅਸਥ ਗਾਹਕਾਂ (ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ) ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਉਹਨਾਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ) ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਪੁਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।
- ਬੀਮਾ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਨੂੰ ਆਈਆਰਡੀਏ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੰਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਵਿਨਿਯਾਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਨ (ਬੀਮਾ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼) ਨਿਯਮ, 2002 ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਬੀਮਾ ਏਜੰਟਸ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਏਜੰਟਸ ਆਈਆਰਡੀਏ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੰਸੀਕ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਬੀਮਾ ਵਿਨਿਯਾਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਨ (ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਬੀਮਾ ਏਜੰਟ ਦੀ ਲਾਇਸੰਸਿੰਗ) ਨਿਯਮ 2000 ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਵਿਨਿਯਾਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਨ (ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਏਜੰਟਸ ਦੀ ਲਾਇਸੰਸਿੰਗ) ਨਿਯਮ 2002 ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਧਿਅਸਥਾਂ ਲਈ ਆਚਾਰਸੰਹਿਤਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਮਧਿਅਸਥ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਚੱਕਰ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤਕ ਇਕ ਖਾਸ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਮਧਿਅਸਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਵਰ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਪਦਾਰਥਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਭਾਵੀ ਗਾਹਕ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕੇ। ਮਧਿਅਸਥ ਤੋਂ ਉਮੀਦ

ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਵੀ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਗਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇ। ਵਿਕਰੀ ਸੰਪੰਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਧਿਅਸਥ ਨੂੰ ਪਾਲਿਸੀ ਸਰਵਿਸਿੰਗ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਸਰਵਿਸਿੰਗ ਲਈ ਗਾਹਕ ਅਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- ਆਈਆਰਡੀਏ ਨੇ ਪਾਲਿਸੀਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬੀਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਸਗੋਂ ਮਧਿਅਸਥਾਂ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਕਤ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਲਿਸੀ ਸਰਵਿਸਿੰਗ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਸਰਵਿਸਿੰਗ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਬੀਮਾ ਮਧਿਅਸਥਾਂ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸੁਝਾਅ

- ਬੀਮਾ ਮਧਿਅਸਥਾਂ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਲਓ :
- ਪੁੱਛੋ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਲਓ ਕਿ ਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਵੈਲਿਡ ਲਾਇਸੰਸ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਵਿਵਸਾਏ ਲਈ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਮਧਿਅਸਥ ਕੋਲ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਜਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਬੀਮਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਇਕ ਸਮੱਗਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ)। ਕਿਸੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
- ਜਾਂਚ ਲਓ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੀਮਾ ਉਤਪਾਦਨਾਂ/ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ।
- ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣਨਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਉਤਪਾਦਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋਣ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਹੱਥਕੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ। ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ੱਮਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ।

- ਮਧਿਅਸਥ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਓ।
- ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਲਓ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ। ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾ ਕੇਵਲ ਪਾਲਿਸੀ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਬਲਕਿ ਉਸਦਾ ਸਮਰਪਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਰਕਮ ਦੇਣੀ ਹੈ।
- ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬ੍ਰੈਜ਼ਰ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਸਾਹਿਤ ਮੰਗੋ ਜਿਸ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਜਾਂ ਮਧਿਅਸਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਧਿਅਸਥ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਨਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੱਥਾਂ, ਕਵਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਅਨੁਸਾਰ ਅਲਹਿਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਹੋ।
- ਗੁਣਵੱਤਾਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਕਤ ਸਿਰ ਸੇਵਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਓ। ਵਿਕਰੀਪੂਰਵ ਮਧਿਅਸਥ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫ਼ਾਰਮ ਖੁਦ ਭਰੋ। ਕੋਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫ਼ਾਰਮ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਦਸਤਖ਼ਤ ਨਾ ਕਰੋ। ਜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫ਼ਾਰਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਮਧਿਅਸਥ ਨੂੰ ਉਹ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਹੋ।
- ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਮਧਿਅਸਥ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਭਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਲਓ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਫ਼ੋਰਨ ਦਸਤਖ਼ਤਸੁਦਾ ਰਸੀਦ ਮੰਗੋ।
- ਆਪਣੀ ਪਾਲਿਸੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਧਿਅਸਥ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਹੋ। ਯਾਦ ਰਹੇ, ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਅਤੇ 3 ਸਾਲ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਲਈ ਇਕ ਫ਼ੀ-ਲੁੱਕ ਮਿਆਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਪਾਲਿਸੀ ਵਾਪਸ ਮੋੜ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਵੋ।
- ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਮਧਿਅਸਥ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੋ। ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲਓ। ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਲੈ ਲਓ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਕੀ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

3. ਬੀਮਾ ਮਧਿਅਸਥਾਂ ਬਾਰੇ ਅਕਸਰ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ

ਸ. ਬੀਮਾ ਮਧਿਅਸਥ ਕੌਣ ਹੈ ?

ਜ. ਬੀਮਾ ਮਧਿਅਸਥ ਯਾਨੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਏਜੰਟ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਏਜੰਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਬ੍ਰੋਕਰ - ਇਹ ਗਾਹਕ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਮਧਿਅਸਥਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੀਮਾ ਮਧਿਅਸਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮਧਿਅਸਥ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸਰਵੇਅਰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸ. ਏਜੰਟ ਕੌਣ ਹੈ ?

ਜ. ਏਜੰਟ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੀਮੇ ਦਾ ਆਗੂਹਿ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ, ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਜਾਂ ਰੀਵਾਈਵਲ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਏਜੰਟ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਏਜੰਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਂਅ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਏਜੰਟ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਏਜੰਟ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਮਧਿਅਸਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ

ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸ. ਇਕ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਏਜੰਟ ਦੇ ਪਦਨਾਂਮਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

ਜ. ਪਦਨਾਂਮਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਯਾਨੀ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕੰਮਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਨਚਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੰਸ ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਸ. ਕੰਪੋਜ਼ਿਟ ਬੀਮਾ ਏਜੰਟ ਕੌਣ ਹੈ ?

ਜ. ਕੰਪੋਜ਼ਿਟ ਬੀਮਾ ਏਜੰਟ ਯਾਨੀ ਉਹ ਬੀਮਾ ਏਜੰਟ ਜਿਸ ਕੋਲ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਲਈ ਇਕ ਬੀਮਾ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਇਸੰਸ ਹੈ।

ਸ. ਬੀਮਾ ਬ੍ਰੋਕਰ ਕੌਣ ਹੈ ?

ਜ. ਬੀਮਾ ਬ੍ਰੋਕਰ ਯਾਨੀ ਬੀਮਾ ਵਿਨਿਯਾਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੰਸਡ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਕਾਂਟ੍ਰੈਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਬ੍ਰੋਕਰ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ. "ਏਜੰਟ" ਅਤੇ "ਬ੍ਰੋਕਰ" ਵਿੱਚ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਹੈ ?

ਜ. ਇਕ ਏਜੰਟ ਕੇਵਲ ਇਕ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ, ਇਕ ਜੀਵਨ

ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ। ਜੇ ਉਹ ਕੰਪੋਜ਼ਿਟ ਏਜੰਟ ਹੈ)। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬ੍ਰੋਕਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ. ਕੀ “ਸਰਵੇਅਰ” ਅਤੇ “ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ” ਵੀ ਮਧਿਅਸਥ ਹਨ ?

ਜ. ਸਰਵੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਧਿਅਸਥ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਬੀਮੇ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਸ. ਕੀ “ਏਜੰਟ” ਅਤੇ “ਬ੍ਰੋਕਰ” ਦਾ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

ਜ. ਹਾਂ, ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਬ੍ਰੋਕਰ ਪਾਸ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਜਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਬੀਮਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਬੀਮਾ ਵਿਨਿਯਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧਿਕਰਨ ਦਾ ਲਾਇਸੰਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਚਾਰਸੰਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸ. ਕੀ ਮਧਿਅਸਥ ਮੇਰੇ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਉੱਤੇ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਜ. ਕੋਈ ਵੀ ਮਧਿਅਸਥ ਪਾਲਿਸੀ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਲੋਭਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ

ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਾਰੇ ਪੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਉੱਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਪਾਲਿਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਈਆਰਡੀਏ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਲਿਸੀਧਾਰਕ ਸਰਵਿਸਿੰਗ ਟਰਨ ਅਰਾਊਂਡ ਟਾਈਮ (ਟੀਏਟੀ)

ਸੇਵਾ	ਅਧਿਕਤਮ ਟਰਨ ਅਰਾਊਂਡ ਟਾਈਮ (ਟੀਏਟੀ)
ਸਾਧਾਰਨ	
ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ/ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ/ਰੱਦੀਕਰਨ	15 ਦਿਨ
ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ	30 ਦਿਨ
ਪਾਲਿਸੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਵੇਦਨ ਜੋ ਤਰੁਟੀਆਂ/ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਡਿਪਾਜਿਟ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਦਾਅਵਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੇਵਾ ਨਿਵੇਦਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।	10 ਦਿਨ
ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ	
ਸਮਰਪਣ ਮੁੱਲ/ਐਨੁਇਟੀ/ਪੈਂਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ	10 ਦਿਨ
ਪਰਪੱਕਤਾ ਦਾਅਵਾ/ਸਰਵਾਈਵਲ ਲਾਭ/ਦੰਡ ਵਜੋਂ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ	15 ਦਿਨ
ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ	15 ਦਿਨ
ਮੌਤ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਉਣਾ	30 ਦਿਨ
ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ/ਰੱਦੀਕਰਨ	6 ਮਹੀਨੇ
ਸਾਧਾਰਨ ਬੀਮਾ	
ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨੀ	30 ਦਿਨ
ਬੀਮਾਰਕਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣੀ	15 ਦਿਨ
ਪਹਿਲੀ/ਪੂਰਕ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ/ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ	30 ਦਿਨ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ	
ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਰਸੀਦ ਦੇਣੀ	3 ਦਿਨ
ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨਿਵਾਰਨ	15 ਦਿਨ

5. ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋਵੇ

ਬੀਮਾ ਵਿਨਿਆਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧੀਕਰਨ (ਆਈਆਰਡੀਏ) ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇੰਟੈਗ੍ਰੇਟਿਡ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਿਸਟਮ (ਆਈਜੀਐਮਐਸ) ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਇਕ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿਸਟਮ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ www.igms.irda.gov.in 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਆਈਜੀਐਮਐਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਆਈਆਰਡੀਏ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬੀਮਾਰਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਕ ਸਿੱਧੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਆਈਜੀਐਮਐਸ ਬੀਮਾਰਕਤਾ ਕੋਲ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਰਸਤਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਈਜੀਐਮਐਸ (ਯਾਨੀ ਵੇਬ) ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਵਸੀਲੇ (ਚੈਨਲ) ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਈ-ਮੇਲ (complaints@irda.gov.in) ਦੁਆਰਾ, ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ (ਆਪਣਾ ਪੱਤਰ ਗਾਹਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ, ਬੀਮਾ ਵਿਨਿਆਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧੀਕਰਨ, ਤੀਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਪਰੀਸ਼ਮ ਭਵਨ, ਬਸ਼ੀਰ ਬਾਗ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ-4, ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰੋ) ਰਾਹੀਂ, ਜਾਂ ਆਈਆਰਡੀਏ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਟੋਲ ਫ੍ਰੀ ਨੰ. **155255** 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਆਈਆਰਡੀਏ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਿਨਾ ਫੀਸ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਕਾਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਫਾਰਮ ਭਰ ਕੇ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਸਿੱਧਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਪਾਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪਤੇ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ, ਵੇਬਸਾਈਟ ਵੇਰਵੇ,

ਸੰਪਰਕ ਕ੍ਰਮਾਂਕ, ਈਮੇਲ ਆਈਡੀ ਆਦਿ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਈਆਰਡੀਏ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ ਭਾਵੀ ਗਾਹਕਾਂ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸੀਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਟੈਲੀ - ਕਾਰਜਸ਼ੱਮਤਾਵਾਂ ਸਹਿਤ ਇਕ ਅਸਲੀ ਵਿਕਲਪਕ ਮਾਧਿਅਮ (ਚੈਨਲ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ, ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 8 ਵਜੇ ਤਕ 12 ਘੰਟੇ X 6 ਦਿਨ ਤਕ ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਆਈਆਰਡੀਏ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਹੱਲ ਲਈ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸੁਲਝਾਅ ਕਰਨ ਲਈ 15 ਦਿਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਈਆਰਡੀਏ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਆਈਆਰਡੀਏ ਰੀਕ੍ਰੈਸ਼ਨ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸਜ਼ ਰੁਲਜ਼, 1998 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਮਾ ਓਬਡਜੈਂਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ

ਇਹ ਪੁਸਤਿਕਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰੀਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਵਿੱਦਿਆ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।